

Онлайн-відчуження

(ostracism)

видалення з груп у соціальних мережах, чатів однокласників, які умисно ігнорують повідомленн від конкретної особи. Це також є проявом кібербулінгу.

Переносний жорсткий диск

це зовнішній накопичувач, який підключається до порту (точки з'єднання) на комп'ютері часто через USB, оскільки це найпоширеніший тип порту, який використовується в сучасних комп'ютерах. Портативні жорсткі диски можуть зберігати велику кількість даних, завдяки чому користувачі можуть створювати резервну копію або зберігати важливу інформацію та зменшувати заповнене місце на внутрішньому жорсткому диску.

Плагін

це фрагмент програмного забезпечення, який додає функції до повноцінних програм, наприклад, аудіоплагін, який дозволяє веб-браузеру відтворювати музику.

Політика конфіденційності

визначає умови, організації, ресурсу чи сайту щодо обробки особистої інформації користувачів. Політику конфіденційності часто можна знайти як текстове посилання в розділі колонтитулу веб-сторінки.

Пост/запостити

публікувати, завантажувати або "ділитися" фотографіями, відео, текстом чи іншим файлами в інтернеті. Результат такої дії відомий під назвою "пост".

Пошукова система

це інструмент, який дозволяє знаходити інформацію в інтернеті. Наразі Google є найпопулярнішою пошуковою системою; існують також інші пошукові системи, наприклад, Bing, Yahoo та ін.

Онлайн-форуми

тематичні ресурси, де люди можуть ставити питання або робити свій внесок в обговорення тієї чи іншої теми, залишивши коментар. Онлайн-форуми допомагають об'єднатися людям зі схожими інтересами в окремі спільноти.

Передача голосу через Інтернет

(VoIP)

це технологія, яка дозволяє передавати голос за допомогою тих самих протоколів або наборів правил, які використовує Інтернет. Наприклад, Skype, WhatsApp та Facebook Messenger використовують технологію VoIP для телефонних дзвінків користувачів.

Подкаст

це аудіофайл, доступний для завантаження та (або) прослуховування онлайн. Іншими словами подкаст – це радіопередача.

Порнопомста

поширення або погроза поширення інтимних зображень особи з метою нанесення моральної шкоди та/або помсти. Найчастіше відбувається між колишніми партнерами.

Водкаст

це відеOVERсія подкасту.

Політика прийнятної поведінки

(користування)

створений освітнім закладом документ (наприклад, школою), де описано норми поведінки щодо використання комп'ютерних засобів, мобільних та інших технологій.

Поширення інтимних зображень без згоди

це коли інтимні фотографії або відео поширюються в мережі інтернет без згоди особи, яка зображена на цій фотографії або відео. Класифікується як злочин за статтею 182 Кримінального кодексу України.

Потік повідомлень/тред

це серія повідомлень у дискусії з однієї теми. Складається з оригінального повідомлення та наступних відповідей/коментарів на нього. У "треді" люди можуть відповідати як на оригінальне повідомлення, так і одне одному.

Програмне забезпечення з відкритим вихідним кодом

програма чи набір програм з вільним доступом до інструментарію, де користувачі можуть читати, вносити зміни (відповідно до ліцензійної угоди) та створювати нові версії програмного забезпечення.

Прокрутка

(скролінг від англ. *scroll* – “крутити”)

форма подання інформації, за якої зміст (текст, зображення) рухається у вертикальному або горизонтальному напрямку. Таким чином, прокрутка не змінює зміст, але пересуває інформацію на екрані.

Пряма трансляція/стрімінг

(*streaming*)

передача аудіо- чи відеофайлів через підключений до інтернету комп'ютер або мобільний пристрій у режимі реального часу (онлайн). Глядачі також можуть прослуховувати/ переглядати такі файли в режимі реального часу без завантаження.

Сайти з порнопомсти

(порно-сайти, створені для помсти)

це веб-сайти, що заохочують користувачів завантажувати інтимні зображення інших людей без згоди, часто з інформацією про людину в зображеннях, таких як: ім'я, адреса та посилання на особисті профілі. Є однією з форм інтернет-насильства.

Програмне забезпечення

(ПЗ)

або комп'ютерне програмне забезпечення (*software*) – сукупність усіх програм на персональному комп'ютері. Сюди входять бібліотеки, онлайн-документи, цифрові носії інформації та ін.

Програми однорангових програм

(*peer-to-peer (P2P) networking*)

запускаються на персональному комп'ютері чи іншому цифровому пристрої та передають файли, музику чи відео до інших користувачів в Інтернеті. Мережі однорангових зв'язків з'єднують окремі комп'ютери разом для обміну файлами.

Пропускна здатність

обсяг даних, що може бути відправлений через інтернет-з'єднання. Вимірюється в бітах за секунду (*bps*) або мегабітах за секунду (*mbps*). Що вища пропускна здатність, то більша “швидкість” інтернету, а отже, ви витрачаєте менше часу на завантаження веб-сторінок, файлів та буферизацію потокового відео.

Публічне розголошення особистої інформації

це поширення інтимних фотографій, особистої інформації про будь-кого з метою образи або шантажу.

Секстинг

це надсилання інтимних фотографій, повідомлень чи відеозаписів, як правило, за допомогою мобільного телефону. Оголені фото зазвичай надсилаються завдяки приватним додаткам для обміну повідомленнями чи в соціальних мережах.

Рекламне програмне забезпечення

це форма програмного забезпечення, що фіксує онлайн-звички користувача в інтернеті і відображає рекламу, орієнтовану на його інтереси. Іноді рекламне програмне забезпечення пропонується в обмін на "безкоштовні" послуги (такі, як завантаження музики), вчинивши таку дію, можна підхопити комп'ютерний вірус.

Деякі поширені ознаки того, що на вашому комп'ютері з'явився вірус:

- було видалено файли чи змінено їх назви;
- комп'ютеру потрібно більше часу для завантаження програм, додатків або веб-сторінок;
- комп'ютер довше вмикається, постійно перезавантажується чи не вмикається взагалі; з'явилися системні або програмні помилки.

Серфінг в Інтернеті

(web surfing)

це перехід від веб-сторінки до веб-сторінки подібно до перемикання каналів на телебаченні.

Смайли/ емодзі

(від англ. smile – “посмішка”)

це комбінації символів на клавіатурі, завдяки яким передаються емоції в інтернеті. Наприклад, :-) позначає щасливий, а :-(сумний настрій. Емодзі мають схожу функцію, але замість символів клавіатури використовуються маленькі картинки.

Соціальна мережа

це інтернет-ресурси для спілкування та обміну інформацією, наприклад, Facebook, Instagram та Twitter.

Спам

небажані електронні повідомлення комерційного характеру.

Секстинг

(від комбінації слів “секс” та “текст”)

це надсилання інтимних фотографій, повідомлень чи відеозаписів, як правило, за допомогою мобільного телефону. Оголені фото зазвичай надсилаються завдяки приватним додаткам для обміну повідомленнями чи в соціальних мережах.

Секс-шантаж

(англ. sextortion – від слів “sex” і “extortion” – “вимагання сексу”)

форма шантажу, коли злочинець загрожує розкрити інтимний контент своєї жертви, якщо та не поступиться вимогам злочинцям. Зазвичай ці вимоги стосуються грошей, інтимних зображень або сексуальних послуг. Є однією з форм начильства через зображення.

Служби визначення місця розташування

служби визначення місця розташування використовують технології GPS. За їх допомогою користувачі можуть повідомляти про своє фізичне місцезнаходження іншим користувачам через соціальні мережі або програми на своєму мобільному телефоні. Деякі додатки використовують служби визначення місця розташування, щоб допомогти користувачам зорієнтуватися в маршруті або знайти різні місця, наприклад, ресторани або найближчий банкомат. Іноді служби визначення місця розташування увімкнені постійно. Це означає, що інші користувачі можуть бачити, де ви перебуваєте. Функцію можна вимкнути, змінивши налаштування конфіденційності на своєму пристрої.

Сервер

це комп'ютер, який надає дані або інформацію іншим комп'ютерам через локальну мережу (LAN) або широку локальну мережу (WAN).

Спливаючі вікна

(pop-ups)

це невеликі вікна, які з'являються на передньому плані сторінки браузера. На деяких сайтах вони існують як елемент служби чату або підтримки. втім, частіше

Тег/затегати

(від англ. tag – “етикетка”)

слово або група слів, що використовується для опису та категоризації зображення, статті чи відеокліпу в інтернеті. Позначення тегом дозволяє знайти необхідне пізніше за допомогою пошукової системи. Теги зазвичай використовуються на веб-сайтах і службах соціальних мереж, але також можуть використовуватися для іншого онлайн-контенту. Наприклад, користувач може “затегати” фотографію, щоб ідентифікувати її зі своїм іменем, або “затегати” статтю новин в інтернеті словом “новини”, щоб її можна було знайти за допомогою цього пошукового терміна.

Троянські програми

(трояни/троянці)

це тип програми, який часто має вигляд справжнього під час завантаження, але насправді використовується кіберзлочинцями, щоб отримати доступ до вашого пристрою. Вони можуть шпигувати за пристроєм або впливати на його продуктивність, а також красти або пошкоджувати приватні дані.

Фейк-новина

(з англ. fake – “фальшивий”)

це неправдива інформація, створена в такий спосіб, що має вигляд достовірного новинного репортажу.

Спуфінг

(підроблення повідомлень)

тактика видавання себе за когось з метою отримання доступу до конфіденційних даних або банківських рахунків. Може містити спуфінга IP-адреси (відправлення повідомлень на комп'ютери з використанням IP-адреси довіреного джерела), email-спуфінг (підробка заголовка листів для маскування справжнього відправника) та інші.

Тролінг

(trolling)

це коли користувач навмисно пише запальні коментарі на публічній платформі, щоб викликати гнів чи спровокувати сварку. Люди, які беруть участь у тролінгу, називаються “тролями”. Відповідь на коментарі тролінгу може призвести до ескалації ситуації. Найкраща відповідь – ігнорувати, блокувати та звітувати адміністраторам сайтів.

Файли куки

(cookie – з англ. “печиво”)

коли ви відвідуєте веб-сайт, він надсилає на ваш комп'ютер невеликий файл, який називається куки. Куки дозволяють веб-сайтам відстежувати ваші відвідування та активність, що може приносити користь. Наприклад, якщо ви робите покупки онлайн, файл куки може зберігати товари у вашому кошику.

Фільтр

спосіб управління доступом до онлайн-контенту. Наприклад, фільтр може обмежити доступ до інтернету в певний час доби або обмежити вид контенту, який користувачі можуть переглядати. Деякі фільтри блокують певний контент, наприклад, порнографію. Фільтри можуть використовувати батьки на цифрових пристроях дітей або у школах та інших організаціях з метою убезпечення від шкідливого чи небажаного контенту.

Фішинг

вид шахрайства, метою якого є виманювання персональних даних користувачів: номери кредитних карток, бази інтернет-магазинів, відомості про валютні операції та ін. Шахраї вигадують усілякі маніпуляції, які часто змушують користувачів самостійно розкривати свої конфіденційні дані – наприклад, надсилають електронні листи із пропозиціями підтвердити реєстрацію облікового запису, що містять посилання на веб-сайт в інтернеті, зовнішній вигляд якого повністю копіює дизайн відомих ресурсів.

Хакер

це людина, яка “зламає” комп’ютерні системи, щоб порушити їх роботу, вкрасти інформацію чи вчинити незаконні дії.

Хмарні обчислення

технологія, завдяки якій доступ до даних та програм здійснюється онлайн без фізичного завантаження в пам’ять комп’ютера. Хмарна технологія зберігає дані та програми на своєму сервері, звідки вони надходять до користувача.

Широкосмугове з’єднання

доступ до Інтернету з високою швидкістю передачі даних за кількома каналами одночасно. Надається провайдерами через мережі оптоволокна, технології ADSL\DSL або бездротову інфраструктуру.

ADSL

(асиметрична цифрова абонентська лінія)

спосіб доступу до інтернету, який дозволяє обмінюватися більшою кількістю даних порівняно зі стандартом DSL (цифрова абонентська лінія). Перевага технології полягає в різних швидкостях прийому та передачі даних. Для користувача це зручно тому, що зазвичай обсяг інформації, яка отримується з інтернету, набагато вища за ту, що надсилається до нього.

Флеймінг

(тролінг)

публічне кепкування над будь-ким у коментарях, чатах та форумах.

Хештег

це слово або фраза, яка починається з символу #. За допомогою хештегу легко ідентифікувати повідомлення на певну тему в соціальних мережах, зокрема в Твіттері. Хештеги дозволяють людям легко знаходити і відстежувати цікаві для них теми.

Чат

це веб-сайт або онлайн-сервіс, де люди спілкуються між собою. До чату можуть приєднатися лише зареєстровані користувачі. Повідомлення, які користувачі публікують, можуть переглядати всі учасники чату.

Шкідлива програма

це програмне забезпечення, яке шляхом обману пропонує вам встановити додаток, що дозволяє шахраям отримати доступ до персональних даних. Шкідливі програми також можуть відстежувати ваші дії, збирати про них інформацію та передавати третім особам.

Шпигунське програмне забезпечення

(англ. spyware)

це комп’ютерна програма, призначена для встановлення на комп’ютер, як правило, без дозволу власника, для збору інформації та надсилання її до іншого джерела – інтернет-маркетинг, порнографічний чи азартний веб-сайту. Шпигунське програмне забезпечення також може використовуватися для крадіжки даних для авторизації на захищені веб-сайти, такі як інтернет-банкінг.

Bluetooth

це бездротова мережева технологія, що дозволяє передавати дані між пристроями, які розміщені поруч, але фізично не з'єднані: наприклад, між смартфоном і ноутбуком, або між смартфоном та бездротовими навушниками.

VPN

(“віртуальна приватна мережа”)

це послуга, яка дозволяє мати приватне з'єднання під час використання загальнодоступної мережі. VPN часто використовується для приховування вашого місцезнаходження, надаючи приватний шлях між комп'ютером та веб-сайтами, які ви відвідуєте в Інтернеті. Це означає, що ваше місцезнаходження не буде видно під час перегляду в Інтернеті.

GPS

(з англ. – “глобальна система позиціонування”)

система навігації по всьому світу, що використовує супутники для точного визначення місця розташування. GPS необхідний для роботи сервісів, заснованих на визначенні місця розташування.

Universal Serial Bus

(USB)

це технологія, яка дозволяє підключити зовнішній електронний пристрій до комп'ютера. USB використовуються в основному на персональних комп'ютерах, але їх також можна зустріти на таких пристроях, як смартфони, комп'ютерні миші, клавіатури, сканери, принтери та цифрові камери.

URL

“єдиний локатор ресурсів” (uniform resource locator) є цифровою адресою файлу чи веб-сторінки. Наприклад, URL-адреса домашньої сторінки Мінцифри – це <https://thedigital.gov.ua/>.

Команда Мінцифри розробила додаткові інструменти захисту дітей в інтернеті

Наприклад, проєкт «Кіберпес», який складається з чатботу та однойменної сторінки в соцмережі ТікТок

Привіт, я – Кіберпес, бот на сторожі кібербулінгу. Я розповім детальніше про кібербулінг і допоможу захистити себе й інших від образ в інтернеті. Гав!

Чатбот «Кіберпес» працює у Telegram та Viber

Тут можна дізнатися про те, що таке кібербулінг, як діяти у випадках кібербулінгу, як самостійно видалити образливі матеріали з соціальних мереж, а також куди звертатись за допомогою у разі необхідності. Цей інструмент може стати в пригоді дітям, батькам та вчителям.

[Telegram](#) ↗

[Viber](#) ↗

Сторінка «Кіберпес» у соцмережі ТікТок

Це майданчик для проактивних користувачів інтернеті, об'єднаних у русі за безпечний та людяний онлайн. Тут проходять різні інформаційні заходи та публікуються корисні матеріали, зокрема про нетикет (онлайн етикет), безпечне користування гаджетами, тощо.

[TikTok](#) ↗

Дякуємо, що дбаєте про безпеку дітей онлайн!

Запрошуємо підписатися на новини
Мінцифри у соціальних мережах

<https://www.facebook.com/mintsyfra/>

<https://www.instagram.com/mintsyfra.official>

<https://t.me/mintsyfra>

